

PRISTOPI K OTROKU V PROCESU UČENJA

Darja Guzelj
dipl. pedagoginja in prof. sociologije

UČENJE

MOŽNOST, IZZIV

MUKA, DOLGČAS

VESELJE, AKCIJA

DEFINICIJA UČENJA (UNESCO/ISCED)

- Učenje je vsaka sprememba v vedenju, informiranosti, znanju, razumevanju, stališčih ali zmožnostih, ki je trajna in je ne moremo pripisati fizični rasti ali razvoju podedovanih vedenjskih vzorcev.
- **UČENJE POTEKA NA PODLAGI IZKUŠENJ, OB INTERAKCIJI MED ČLOVEKOM IN NJEGOVIM FIZIOLOŠKIM IN SOCIALNIM OKOLJEM.**

POJEM UČENJA-KAJ RAZUMEMO KOT UČENJE?

- ZNANO NEZNANI POJEM
- POMEN OSEBNIH POJMOVANJ

NE PRAV ZAVEDNO, VČASIH TUDI
MANJ JASNO IN LOGIČNO POJMOVANJE,
IDEJA, PREDSTAVA

**DOLOČA , KAKO SE BO ČLOVEK UČIL, KAKO BOMO
POUČEVALI IN KAKO BOMO PRESOJALI REZULTATE**

RAZMIŠLJANJE UČENCEV

RAZMIŠLJANJE DIJAKOV(raziskava dijakov Šteh Kure 1989)

Razmerje 2% 48% 50%

FIZIOLOŠKI

ČUTILA
ŽIVČEVJE,
ZDRAVSTVENO STANJE,
SENZOMOTORIČNA
KOORDINACIJA

PSIHOLOŠKI

UMSKE IN DRUGE
SPOSOBNOSTI, STILI
UČENJA IN SPOZNAVANJA,
OSEBNOSTNE
LASTNOSTI, MOTIVACIJA

DEJAVNIKI UČENJA

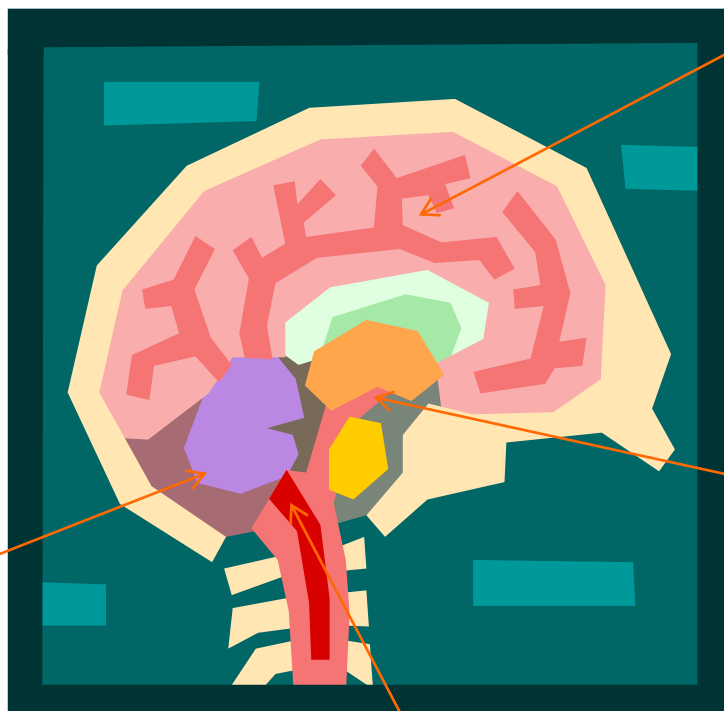
FIZIKALNI

OBLIKOVANOST
PROSTORA IN
OPREMLJENOST

SOCIALNI

DRUŽINA, ŠOLA, ŠIRŠE
OKOLJE

MOŽGANSKI NIVOJI

Možganska skorja
Razmišljanje, govor,
gledanje, poslušanje,
ustvarjanje

Čutni in spolni
centri
! Pomnenje

Mali možgani
Center za vzdrževanje
ravnotežja in
koordinacije

Možgansko deblo
Instinktivne funkcije
telesa

MOŽGANI – SPEČI VELIKAN(TONY BUZAN)

2% TELESNE TEŽE, 20% ENERGIJE,
MAJHNA IZKORIŠČENOST

LEVA MOŽGANSKA
POLOVICA(zgovorna)

- ANALITIČNA
- JEZIKOVNA
- POJMOVNA
- ARITMETIČNA
- ABSTRAKTNA

DESNA MOŽGANSKA
POLOVICA(nema)

- INTUITIVNA
- GLASBENA
- GEOMETRIJSKA
- PROSTORSKA
- PREPOZNAVANJE
SLIK IN VZORCEV

Pomen povezave obeh polovic (rec. Brain gym - možganska telovadba, vaje za prostorsko in vidno predstavljalnost, ...).

MOŽGANI-100 MILJARD AKTIVNIH ŽIVČNIH CELIC

- STAĽNO AKTIVNI TAKO POD VPLIVOM ZUNANJIH DRAZĽAJEV KOT TUDI LASTNIH POBUD IN SIGNALOV REC.HORMONALNIH.
- MOŹNOST VZPOREDNE OBDELAVE ŐTEVILNIH PODATKOV
- **OGROMNA ZMOŹNOST UĀENJA !**
- **USKLAJENO DELOVANJE VSEH DELOV**
- RazliĀne raziskave – zmoŹnost uĀenja v razliĀnih stanjih zavesti ob razliĀnih stopnjah moŹganske aktivnosti
- beta stanje-normalna budnost
- alpha stanje –sproŹĀena budnost
- theta stanje-spanje s sanjami
- delta stanje- globoko spanje
- preuĀevanje alpha stanj- doseganje z meditacijo, vizualizacijo, posluŹanjem glasbe

UČENJE Z MOŽGANI IN S SRCEM

- o Učenje poleg kognitivne funkcije, vedno vključuje tudi emocije.

- o **Negativna čustva** lahko zmotijo učne procese - **pomen strategij uravnavanja čustev.**

NEKATERE ZNAČILNOSTI OTROK V OBDOBJU 8-10 LET – VPLIV NA UČENJE

- NOVE INFORMACIJE VSRKAVAJO KOT GOBA
- STVARI SE JIM POGOSTO ZDIJO KAOTIČNE-razvrstitev, pogovor, opazovanje
- ZAHTEVE SE STOPNJUJEJO, NA DRUGI STRANI PA TUDI SAMI OD SVETA PRIČAKUJEJO VEČ
- POGOSTO SE UPIRAJO
- NAJ BI ZNALI UPORABITI NEKATERE UČNE STRATEGIJE (rec. prepoznati kriterije pri razvrstitvi)
- NAJKASNEJE PRI 9 LETIH NAJ VEDO, DA SE MORAJO ZA BOLJ ZAHTEVNE CILJE BOLJ POTRUDITI(vložiti več časa in energije)
- PRIČAKUJEMO, DA BO OTROK PRIŠEL DO CILJA, KLJUB NOTRANJIM ZAVORAM(REC. tudi, če je slabo vreme se pripravi za test)
- ZMOGLJIVOST SPOMINA 10 LETNIKA - 80% zmogljivosti spomina odraslega

ČE SE USPEMO NAUČITI, KAKO
UPORABLJATI SEBI NAJPRIMERNEJŠI
IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN NAČIN
UČENJA, POTEH SE LAHKO NAUČIMO
„ČESARKOLI“. (B. Prashing)

VIZUALNI

STILI
ZAZNAVANJA

Pri učencu je
določen stil lahko
malo bolj izražen.

AVDITIVNI

KINESTETIČNI

VIZUALNI –VIDNI STIL

- uporablja predvsem besede, ki označujejo *barve in vidne vtise*
- ima jasne predstave, *uvidi bistvo problema*
- je organiziran, sistematičen
- je miren, premišljen
- *si zapomni predvsem slikovno gradivo, podobe*
- hrup ga razmeroma manj moti
- težko si zapomni ustna navodila
- *raje bere sam, kot da posluša*
- stvari urejuje po barvah
- *želi pregled, vizijo*(na papirju kot skice, miselne vzorce)

AVDITIVNI-SLUŠNI STIL

- uporablja izraze »to mi dobro zveni«, to je odgovor na vprašanje,
- *ima rad predavanja, razprave, razgovore in si veliko zapomni na ta način*
- *pri branju premika ustnice, rad glasno bere*
- *govori sam s seboj, pri učenju uporablja notranji dialog*
- hrup ga moti pri delu
- govori ritmično
- ima rad glasbo
- dobro posnema govorni ton, barvo(narečno)melodijo
- *use si zapomni po vrsti, po korakih*
- *bolje govori, kot piše*

KINESTETIČNI- ČUTNO-GIBALNI STIL

- uporablja izraze« imam slab občutek, obliva me kurja polt
- ljudi, stvari se dotika, se jim približuje
- *veliko se giblje, gestikulira*
- *uči se ob ravnanju s predmeti(rec. poskusi)*
- si več zapomni med hojo
- *ob branju si kaže s prstom*
- *bolje si zapomni celovito izkušnjo kot podrobnosti*
- govori počasi
- *rad bere akcijske knjige*
- važnejši mu je dober občutek kot videz

7 INTELIGENC

VRSTA INTELIGENCE, KI JE PRI POSAMEZNIKU NAJBOLJ IZRAZITA NEKAJ TIPIČNIH ZNAČILNOSTI POSAMEZNIKA

○ LOGIČNO-MATEMATIČNA

- Rad rešuje uganke in probleme,
- sprejema predvsem logične razlage,
- svoje delo zna razporediti,
- vedno išče vzorce,
- vedno ugotavlja odnose med stvarmi,
- nalog in problemov se loteva po korakih.

○ JEZIKOVNA

- Ceni knjigo, radio, ima razvit čut za jezik,
- lahko se uči iz knjig, z magnetofonskega traku, s predavanj in pri poslušanju drugih,
- svoje misli zna tekoče izraziti,
- dobro razlaga,
- rad si zapiše.

○ GLASBENA

- Zanima se za glasbo,
- rad posluša in ustvarja glasbo,
- ima dober občutek za ritem,
- besedilo pesmi se hitro nauči in dolgo pomni,
- brez težav pomni melodijo, ki jo je slišal.

○ **GIBALNA**

- Uživa v dejavnostih, ki zahtevajo ročne spretnosti,
- ima rad šport, igre, ples,
- najbolj si zapomni tisto, kar naredi sam.

○ **PROSTORSKA**

- Dobro se orientira v prostoru,
- dobro opazuje stvari iz okolja,
- ima dobro nazorno predstavo,
- dobro se uči iz filmov, diapozitivov,
- dobro bere zemljevide, tabele in diagrame.

○ **AVTOREFLEKSIVNA**

- Rad sanjari in si v mislih predstavlja,
- uživa, če je neodvisen od drugih,
- zaveda se svojih občutkov in misli,
- v vsem poskuša najti smisel.

○ **MEDOSEBNA**

- Ljudem v težavah priskoči na pomoč,
- dovzeten za razpoloženje drugih,
- zanima ga kaj drugi čutijo in menijo,
- vključuje se v skupinske dejavnosti,
- rad dela v skupini, sodeluje,
- rad dela z mladimi,
- rad poučuje in usposablja druge,
- zna poslušati druge.

**Pri učenju učenec uporabi stil, ki mu najbolj ustreza.
Če je najbolj izrazita vrsta inteligence pri tebi:**

- Logično-matematična : rec. naštej glavne točke po pomembnosti.
- Jezikovna : rec. povej snov s svojimi besedami, posnemi si kaseto z učno snovjo.
- Glasbena : rec. napiši pesem ali rimo, ki bo vsebovala jedro snovi.
- Gibalna : rec. snov razišči s telesno aktivnostjo.
- Prostorska : rec. oblikuj miselni vzorec, podčrtaj z barvnimi svinčniki, riši slike, grafe.
- Avtorefleksivna : rec. ugotovi, kako se snov navezuje na tvoje dosedanje znanje.
- Medosebna : rec. o snovi razpravljaj z drugimi

V PROCESU UČENJA RAZVIJAMO VSE VRSTE INTELIGENC.

UČNE NAVADE

- Širši pojem kot delovne navade
- **DEJAVNOSTI, KI OLAJŠAJO PROCES UČENJA IN OMOGOČAJO, DA TEČE GLADKO** (brez nepotrebne dela in razmišljanja ter ustavljanja ob raznih dejavnostih)
- Kdaj?
- Kje?
- Kako?

DEJAVNOSTI POVEZANE Z UČENJEM

- *PRIPRAVA PROSTORA, NAČRTOVANJE ČASA*
- *IZBRATI CILJE (jasni, konkretni), MOTIVACIJA, ZAČETEK UČENJA*
- *DEJAVNOSTI V ZVEZI Z UČENJEM* (poslušanje, branje, razumevanje, povezovanje, pomnenje, uporaba znanja)
- *URAVNAVANJE DEJAVNOSTI*
- *KONTROLIRATI ALI SO DEJAVNOSTI USPEŠNE, JIH POPRAVITI, ČE NISO* (ne se bati napak v procesu učenja)
- *OVREDNOTITI REZULTAT*
- *POVRATNA INFORMACIJA O USPEŠNOSTI PROCESA IN DOSEŽENIH REZULTATIH*
- *VZDRŽEVANJE KONCENTRACIJE*

Pripravim prostor

Dovolj spanja

Časovna razporeditev
učenja

Odmori

Organizacija prostega
časa

METODA PV3P

- Pregledati celoto
- Vprašanja-Kaj bo sledilo, Kaj vem, Kaj želim zvedeti
- Prebrati- podrobno in z razumevanjem
- Ponoviti-večkrat in na različne načine preverjati zapomnitev
- Ponovno pregledati

Podčrtovanje, robne oznake, izpiski, povzetki, miselni vzorci, tvorjenje vprašanj....

KAJ ZAVIRA UČENJE?

- SLABO NAČRTOVANJE
- ČUSTVENA NAPETOST,
- STRAH, SLABA SAMOPODOBA
- POMANJKANJE GIBANJA
- NEZADOVOLJENA POTREBA PO IGRI
- PREVEČ POPOLDANSKIH DEJAVNOSTI
- ZAVORE ZARADI POZORNOSTI
- NAPAČNA ZAPOSILITEV MED ODMORI
(NE PREVEČ ZABAVNO, KRATKI ODMORI)
- NEMOTIVIRANOST

PODPORA OTROKU PRI UČENJU

- UČENJE NAJ NE IZKLJUČUJE STIKA, NEŽNOSTI
- SODELOVANJE S ŠOLO-SKUPNO UĀOTAVLJANJE PREDNOSTI IN POMANJKLJIVOSTI OTROKOVIH UČNIH STRATEGIJ
- DELITEV SVOJE UČNE STRATEGIJE Z OTROKOM, podpora otroku pri oblikovanju lastnega načina učenja
- POMOČ PRI NAČRTOVANJU(kako učenje opravi racionalno in učinkovito)
- KREPITEV POZITIVNEGA VEDENJA(pohvala za dobro opravljene stvari, realna povratna informacija)
- SKUPNO ODKRIVANJE INTERESOV
- POSTOPNO RAZVIJANJE NOTRANJE MOTIVACIJE
- USMERJANJE, DA UPORABI ČIMVEČ ČUTOV
- POMEN PREHRANE, GIBANJA
- KONSTANTNOST PROCESA UČENJA
- RAZVOJ SAMOSTOJNOSTI –KREPITEV KOMPETENC

